

DR. A. VAN SELMS, *De verscheurde stad*. Oud Jeruzalem waar de Joden niet kunnen komen. Uitg. J. N. Voorhoeve, Den Haag, s.j. 144 bls. Prys f 7.90.

Bevoorreg is die mens wat met so 'n universele kennis van wat hy gaan besoek en sien en dit so paraat tot sy beskikking as wat by Prof. van Selms die geval is, Bybellande en gewyde plekke gaan besoek en daar op eie geleentheid en nie as rondgeleide toeris mag rondgaan. Maar byna ewe bevoorreg is diegene wat met so 'n gids as geleider van sy gedagtes en geestesbeelde die skrywer mag vergesel, self rustig in sy gerieflikste stoel gesete, en hom ongestoord laat vertel van sy bevindinge en indrukke vanaf die helder gedrukte bladsye van hierdie aantreklike boek. Die band alleen reeds, van wit leeragtige materie met goue letters en vinjet, belooft van die beste. Baie en goed tiperende foto's illustreer die geskrewene. Sketskaartjies deur die boek versprei laat die leser hom goue gemaklik oriënteer. Die geheel is beskerm deur 'n keurige omslag met 'n ongewone foto van die suidwestelike hoek van Jerusalem se mure,

*Die perikoop Eseg. 28 (bl. 43v., 46, 49) sou ek wel seker met die paradystradisie van Gen. 2 en 3 in verband wil sien, vgl. HTS III, bl. 199vv.

van dieselfde hand as dié tussen bl. 104 en 105 in groter formaat en iets wyer fokus met sy treffende onderskrif.

Die pakkende opskrifte van die sewe hoofstukke (1. Hoe men er komt; 2. Een gescheurde stad; 3. Het straatbeeld; 4. Heiligdommen van drie religies; 5. Vijftig eeuwen menselijke beschaving; 6. Het landschap; 7. Heden en toekomst in Arabisch Jeruzalem) gee reeds 'n boeiende oorsig oor die inhoud; die nadere samevatting op bl. 142v. maak nog nuuskieriger na wat die skrywer oor so baie verskillende onderwerpe te sê het. Dit verdien aanbeveling om na die lees van die boek die kort inhoudsopgawe deur te gaan en vandaar weer tot 'n tweede lektuur oor gaan.

Die skrywer het die Arabiese gedeelte van die land besoek, dié wat aan die staat Jordanië behoort, in teenstelling met die meeste toeriste wat in Israel rondgelei word. Hy het hom egter nie oorgegee aan die maklike verleiding om, onder die indruk van die ellende in die Arabiese vlugtelingekampe 'n anti-Israel kompleks te ontwikkel nie. Sy behandeling van die vlugtelingevraagstuk op bl. 130vv. en reeds voorafgaande aanstip daarvan op bl. 50 en 75 bewys dit duidelik. „In Voor-Azië vertegenwoordigt Israel het Westen” (bl. 26) en mens kan alleen sy Westerse erfenis en agtergrond verloën as mens met die Arabiere gemene saak sou wil maak. Dit wil nie sê dat mens daarom alles wat Israel doen sou goedkeur of verheerlik nie. Maar die toestande binne die staat Israel vertoon tog 'n heel wat simpatieker beeld dan die ontsettende primitiviteit wat mens in die Arabiese gedeelte en onder die Arabiese bevolking nog altyd aantref naas 'n Europese vernis by die rykes. Die lees van bls. 26v., 29, 36, 46 (!), 88, 130 en daarnaas bls. 51v., 112, 117v. en 129 is baie instruktief. Merwaardig is daartussen die teologiese waardering van Mohammed en die Islamitiese godsdiens op bl. 77 vv. as 'n aktuele sowel as kerkhistoriese probleem waaraan die Christelike teologie en die Christendom self nie mag verbygaan nie.

Interessant is die baie bladsys aan die Kerk van die Heilige Graf gewy (bl. 59-64), en besonder leersaam die gegewens oor die „Dooie Seerolle” of Qumraanvondste, bl. 95-103. Die ontdekking van 'n reeks nedersettings in 'n lang ry 5 Km. oos van die waterskeiding in 'n gebied wat gewoonlik as halwe of hele woestynterrein beskou is (bl. 113v., 120), is histories en argeologies belangrik. Vir Bybeleksegese en -verstaan is die opmerkings oor die herder, skape en bokke, blomme en vrugbome (bl. 109v., 118v., 120v.) insiggewend. Rake opmerkings oor verhale van onsedelikheid in vreemde stede (bl. 11), die onvermoë van die huidige diplomاسie (bl. 24v.), politieke enclaves (bl. 33v.), Engeland se dubbelsinnige politiek (bl. 36), die verdeeldheid van die Christendom (bl. 47v.) en soos reeds vermeld oor die vlugtelingevraag en die staat Jordanië bewys hoe gevoelige klankbodem en skerp insig in menselike verhoudinge by die skrywer verenig is. In 'n tweede druk moet op die kaartjie bl. 38

die K vir Klaagmuur nog aangebring word, en op bl. 114 reëls 8 en 9 omgewissel.

Die 16/ wat die boekhandel in Nederland vir hierdie ryke geskrif vra kan elkeen van ons lesers maar gerus daarvoor bestee en dan 'n paar bioskoopbesoeke of sportvertonings daarvoor opgee. Die genot hieraan ontleen is dieper, duursamer en heel wat meer gevarieer.

19 Julie 1956

B. GEMSER.

*

*